

Tiltrækning af grundskoleelever og ufaglærte studenter til ernæringsassistentuddannelsen

Resultater fra spor 1: Erfaringsopsamling

carelinkgruppen

Indhold

1	Indledning	3
1	Metode	5
2	Resultater af desk research	8
3	Resultater af fokusgruppeinterviews	13

LÆSEVEJLEDNING

I det følgende gives først en kort beskrivelse af de anvendte metoder til hhv. desk research og interviews.

Dernæst beskrives resultaterne af desk researchen, som giver et bredt og overordnet billede af etableret viden om forhold med betydning for tiltrækning af de to målgrupper til erhvervsuddannelser generelt samt specifikt på ernæringsassistentuddannelsen. Ligeledes gives et uddrag af eksempler på identificerede indsatser, der er bragt med videre som inputs til de fem fokusgruppeinterviews.

Til sidst beskrives resultaterne af fem regionale fokusgruppeinterviews. Dette afsnit viser en bruttoliste over tiltag, som aktører på tværs af forskellige arenaer har peget på som virkningsfulde/potentialeholdige mhp. at styrke de to målgruppers kendskab til og motivation for ernæringsassistentuddannelsen.

01

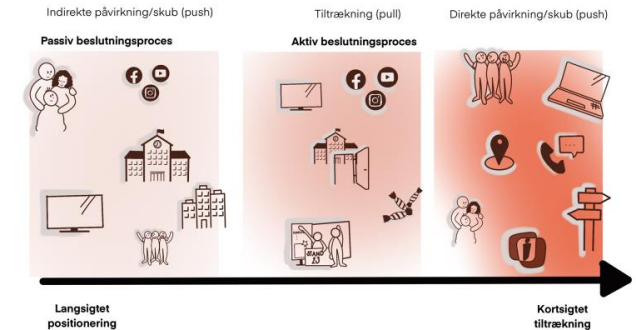
Indledning

Indledning

Carelink Gruppen gennemfører på vegne af det Faglige Udvalg for Ernæringsassistentuddannelsen (FUE) en afdækning af, hvilke tiltag der kan anspore flere grundskoleelever og ufaglærte studenter til at vælge ernæringsassistentuddannelsen.

Kortlægningen af relevante tiltrækningskoncepter, -metoder og -aktiviteter er struktureret omkring Opportunity-modellen. Modellen er udviklet af elevplads.dk som en ramme til at forstå den nuancerede beslutningsproces, der leder frem mod et uddannelsesvalg. Opportunity-modellen er en stærk ramme for indsamling, sortering og analyse af, hvilke tiltag der kan anspore flere til at vælge ernæringsassistentuddannelsen, fordi den fastholder en opmærksomhed på, at beslutningsprocessen strækker sig over lang tid og både består af passive og aktive valgfaser (se modellen i større format på næste side).

I **den passive valgfase** er børn og unge endnu ikke konfronteret med at skulle træffe et aktivt uddannelsesvalg. Fasen er bl.a. defineret ved viden og billeder af job- og uddannelsesmuligheder, som unge opbygger i løbet af deres opvækst, bl.a. gennem indtryk fra familie, venner og bekendte, nyheder og sociale medier. Her er altså tale om langsigtet positionering ift. at præge unges valg.

Den aktive valgfase ligger i umiddelbar forbindelse med, at de unge træffer deres valg om at påbegynde en uddannelse. De unge er m.a.o. bevidste om at skulle træffe et valg. Tiltrækning kan fx ske gennem kampagner på sociale medier og deltagelse på uddannelsesmesser, ligesom valget også kan påvirkes gennem vejledning, brobygningstiltag og omgangskreds.

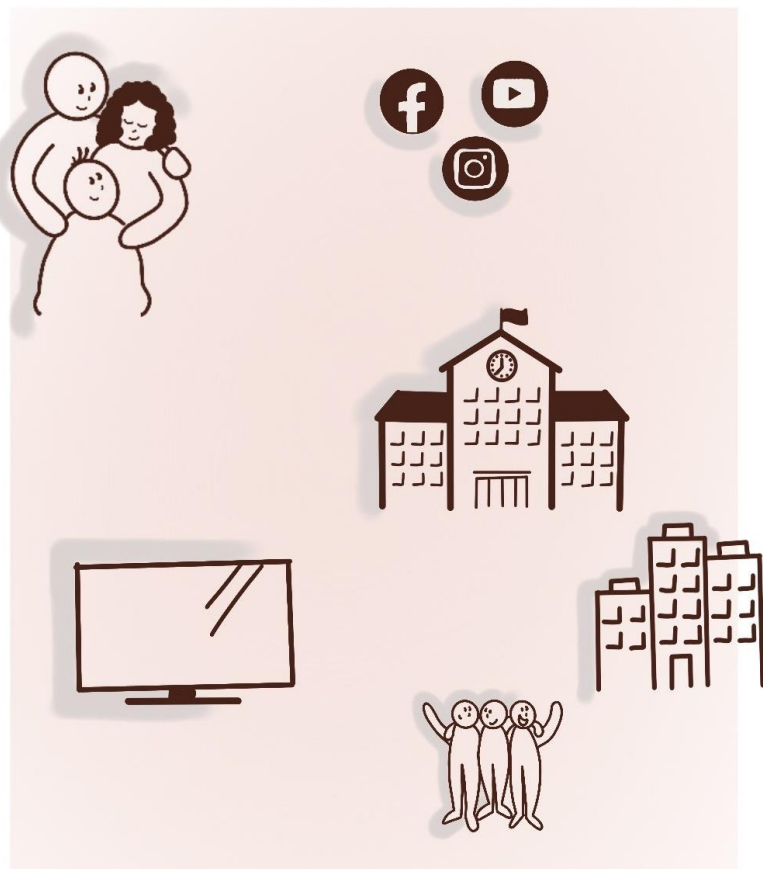
Notatet her samler resultaterne af projektets første fase, bestående af en indledende desk research og af fem regionale fokusgruppeinterviews (ét i hver region). Notatet skal ikke ses som en endelig afrapportering men som et oplæg til fælles drøftelse af resultaterne med FUE's ad hoc gruppe.

Indirekte påvirkning/skub (push)

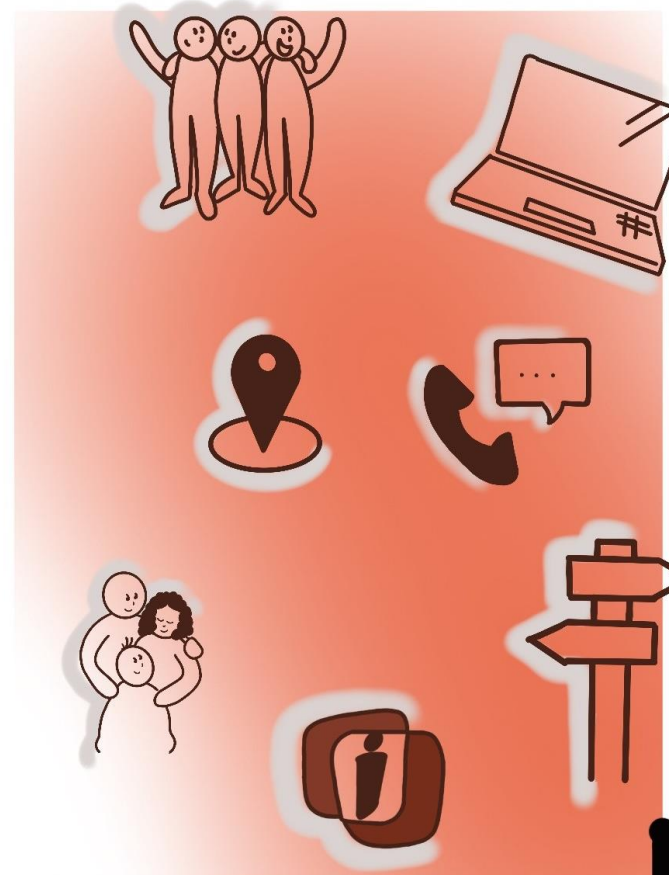
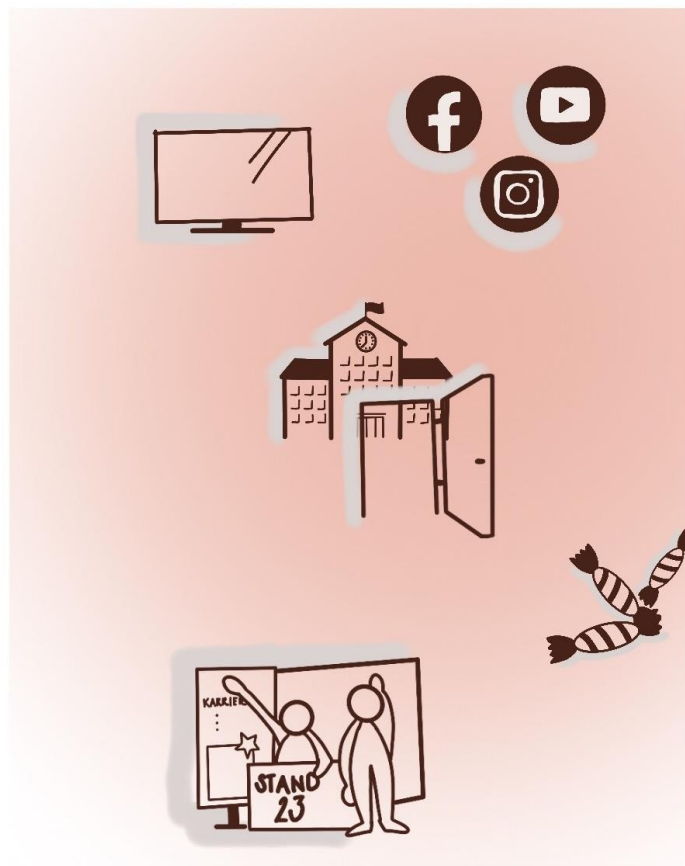
Tiltrækning (pull)

Direkte påvirkning/skub (push)

Passiv beslutningsproces

Aktiv beslutningsproces

Langsigtet
positionering

Kortsigtet
tiltrækning

02

Metode

Desk Research

Det overordnede formål med desk researchen er, at kortlægge etableret viden om forhold med betydning for tiltrækning af de to målgrupper til erhvervsuddannelser generelt samt specifikt på ernæringsassistentuddannelsen. Ligeledes er det målet at kortlægge tilgængelige skriftlige erfaringer og indsatser målrettet at styrke rekrutteringen ernæringsassistentuddannelsen.

Desk researchen er foretaget ud fra principperne bag Rapid Evidence Assessment, som kortfattet er beskrevet til højre. Den inkluderede litteratur omhandler enten specifikt ernæringsassistentuddannelsen eller erhvervsuddannelser generelt. Den anvendte søgestreng var delt op i tre klynger, hvor mindst ét ord fra hver klynge skulle fremgå. De tre klynger indeholdte følgende ord:

- EUD*, ernæringsassistent* eller erhvervsuddannelse*, ernæring*, bæredygtig*, sundhed*, kost*, fødevarer*, økologi*, affaldssortering*, diæt* eller madspild*.
- Tiltræk*, rekruttere*, rekruttering*, uddannelsesvalg*, karrierelæring*, motivere* eller motivation*.
- Indsats*, erfaring*, projekt*, tiltag*

Søgestrengen er brugt på Google Scholar, Det Kongelige bibliotek, Infomedia og Google søgninger. Samtidig er tilsendt litteratur fra samarbejdspartnere inkluderet. Alle typer af kilder er inkluderet f.eks. avisartikler, rapporter, videoer etc. Dog har vi kun inkluderet kilder, som er nyere end eller fra 2018.

Søgeresultaterne blev herefter kort screenet ud fra titlerne, hvor tydeligt ikke-relevante kilder blev sorteret fra. De resterende identificerede kilder er blevet vurderet på en skala fra 1-3 ud fra evidensgrundlaget og overførbareheden til ernæringsassistentuddannelsen. Her er 3 bedst, hvor kun kilder, som har scoret mindst 2 på begge parametre, er inkluderet i nærværende notat.

* Ved disse ord er * tilføjet i søgestrengen, hvormed alle tænkelige endelser af dette ord er inkluderet. Ved f.eks. at bruge * på ordet ernæringsassistent * vil f.eks. ernæringsassistenter og ernæringsassistenten også være inkluderet.

PRINCIPPERNE BAG RAPID EVIDENCE ASSESSMENT

Metoden er ideel til projekter, hvor tid er en kritisk faktor og som ydermere suppleres med primær dataindsamling.

En klart defineret søgestreng anvendes til at identificeret litteratur på området med specifikke inklusion- og eksklusionskriterier

Den metodiske kvalitet af studierne undersøges nærmere ud fra specifikke kriterier afhængigt af det enkelte studie.

Fundene fra de forskellige kilder analyseres, kondenseres og præsenteres ud fra en teoretisk ramme.

Fokusgruppeinterviews

Der er gennemført 5 fokusgruppeinterviews (et i hver region) med i alt ca. 38 repræsentanter på tværs af aktørgrupper. Hvert interview havde en varighed på 2 timer.

Formål

Formålet med fokusgruppeinterviewene var dobbelt:

- At indsamle eksempler på koncepter, metoder, aktiviteter, mv. som aktørerne har gode erfaringer med, eller som på baggrund af deres erfaringer vil forventes at virke.
- At begynde kvalificering af de opsamlede erfaringer fra fokusgrupperne (kvalitativt robusthedstjek)

Indhold og proces

Fokusgruppeinterviews giver som metode mulighed for en brainstormlignende proces, hvor deltagerne kan tænke videre ud fra hinandens udsagn og perspektiver. Det er en klar styrke ift. at sikre et nuanceret grundlag for indsamling af aktørernes erfaringer med tiltrækningsindsatser og -aktiviteter på ernæringsassistentuddannelsen.

Foruden en interviewguide med tematiserede spørgsmål blev der udviklet en understøttende materialepakke mhp. at sikre kobling til etableret viden om faktorer, der påvirker de unges beslutningsprocesser, herunder passive og aktive faser før, under og efter opstart på uddannelse. Derudover understøttede vi deltagernes rejse fra erfaring over teori til generisk praksis gennem grafisk facilitering.

Interviewguide og materialepakke vedlægges som bilag til nærværende delrapport. På de følgende sider ses deltagerlister for hhv. fokusgrupper og aktørpanel.

DELTAGENDE AKTØRGRUPPER

Repræsentanter fra følgende centrale aktørgrupper deltog i fokusgruppeinterviewene

1. Vejledningsaktører (UU, KUI, EUK, mv.)
2. Erhvervsskoler m. ernæringsassistentuddannelsen
3. Efterskoler
4. Frie Fagskoler
5. Oplæringssteder
6. Repræsentant for folkeskolerne

Deltagere i fokusgruppeinterviews - Region Nordjylland

NAVN	AKTØRGRUPPE	STILLING, ORGANISATION
Stella Valsted Godskesen	Oplæringssted, foreninger	Ernæringsassistent, Østhimmerlands Ungdomsskole
Stina Stella Larsen	Vejledning	Erhvervsplaymaker, Mariagerfjord Kommune
Sofie Marie Bernhardt Nielsen	Efterskole	Ernæringsassistent, Horne Efterskole
Cathrine Viviano	EUD	Faglærer, EUC Nord
Niels Lyndorff	EUD	Lærepladskonsulent, EUC Nord
Marie Giessing	Vejledning	UU-vejleder, Aalborg Kommune
Anette Schou	EUD	Virksomhedskonsulent, TECH college
Mona Stenskrog	Oplæringssted	Afsnitsleder, Region Nordsjællands Service og Teknik
Casper Nellemann	Fri fagskole	Forstander, Vittrup Frie Fagskole

Deltagere i fokusgruppeinterviews - Region Syddanmark

NAVN	AKTØRGRUPPE	STILLING, ORGANISATION
Maria Vendelbo	EUD	Faglærer, EUC Syd
Heidi Busborg Staal	EUD	Faglærer, Kold College
Susanne Monika Meyer	EUD	Faglærer, Kold College
Mathias Aricó	Oplæringssted, foreninger	Ernæringsassistent, Sygehus Lillebælt
Anne Grethe Mathiasen	Vejledning	UU-vejleder, Fredericia Kommune
Malene Ladefoged	Vejledning	Erhvervsplaymaker, PROVarde
Annette Heard	Vejledning	Erhvervsguide, PROVarde

Deltagere i fokusgruppeinterviews - Region Midtjylland

NAVN	AKTØRGRUPPE	STILLING, ORGANISATION
Karsten Hougaard Rasmussen	EUD	Uddannelsesleder, Viden Djurs
Annette Hoffmann Jensen	Oplæringssted	Ledende Økonoma, Centralkøkkenet, Aarhus Universitetshospital
Anne Bank Hasager	Oplæringssted	Ledende Økonoma, Centralkøkkenet, Aarhus Universitetshospital
Christina Højlund	Vejledning	Erhvervsplaymaker, Aarhus Kommune
Marianne	Fri fagskole	Faglærer, Struers Frie fagskole
Freja Jørgensen	Oplæringssted	Ernæringsassistent, Regionshospitalet Horsens
Christina Damgaard Hoste	EUD	Underviser, Aarhus TECH
Karsten Hougaard Rasmussen	EUD	Uddannelsesleder, Viden Djurs

Deltagere i fokusgruppeinterviews - Region Sjælland

NAVN	AKTØRGRUPPE	STILLING, ORGANISATION
Hanne Jensen	Oplæringssted	Køkkenchef, Holbæk sygehus
Rasmus Christensen	EUD	Lærepladskonsulent, ZBC
Mette Louise Larsen	Oplæringssted	Køkkenleder, Tysingehave Pleje
Andrea Marie Martin	EUD	Afdelingskoordinator, Campus Odsherred
Pia Fastholm	Oplæringssted	Leder, Madservice Roskilde Kommune
Sofie Baumgarten	Oplæringssted, foreninger	Ernæringsassistent, Kastanjehavens køkken (KEF's ungeudvalg)
Diana Telvig	EUD	Faglærer, CELF
Hanne Jensen	Oplæringssted	Køkkenchef, Holbæk sygehus

Deltagere i fokusgruppeinterviews - Region Hovedstaden

NAVN	AKTØRGRUPPE	STILLING, ORGANISATION
Simon Neergaard-Holm	Div.	Direktør, DM i Skills
Andreas Hjalte Buchhave Jensen	EUD	Chef for skolebyggeri og ernæringsuddannelsen, Hotel & Restaurant Skolen
Rikke Recinous Jensen	EUD	Lærepladskonsulent, UNord
Søren Stange	Vejledning	Erhvervsplaymaker/projektleder, Københavns Kommune
Marianne Szymanski Søndergaard	EUD	Kommunikations- og rekrutteringschef, HRS
Helle Steen Petersen	Oplæringssted	Køkkenchef, Nordsjællands Hospital
Ole Hilden	Vejledning	Erhvervsplaymaker, Næstved og Faxe Kommuner
Lone Carlsen	Grundskole, foreninger	Formand, Foreningen for Madkundskab.

Deltagere i aktørpanel

NAVN	AKTØRGRUPPE	REGION	STILLING, ORGANISATION
Sofie Marie Bernhardt Nielsen	Efterskole	Region Nord	Ernæringsassistent, Horne Efterskole
Casper Nellemann	Fri fagskole	Region Nord	Forstander, Vittrup Frie Fagskole
Heidi Busborg Staal	EUD	Region Syd	Studievejleder, Kold College
Mathias Aricó	Oplæringssted, EA, foreninger	Region Syd	Sygehus Lillebælt, (tidl. KEF, Ungerådet for EA)
Malene Ladefoged	Vejledning	Region Syd	Erhvervsplaymaker, ProVarde
Anne Grethe Mathiasen	Vejledning	Region Syd	UU-vejleder, Fredericia Kommune
Freja Jørgensen	Oplæringssted, EA	Region Midtjylland	Ernæringsassistent, Regionshospitalet Horsens
Andreas Buchhave Jensen	EUD	Region Hovedstaden	Chef for ernæringsuddannelsen, HRS
Lone Carlsen	Grundskole	Region Hovedstaden	Formand, Foreningen for Madkundskab Afdelingskoordinator, Nordvestsjælland
Andrea Marie Martin	EUD	Region Sjælland	Erhvervs- og Gymnasieuddannelser Ernæringsassistent, Kastanjehavens køkken (KEF's ungeudvalg)
Sofie Baumgarten	Oplæringssted, foreninger	Region Sjælland	

03

Resultater af desk
research

Baggrund: Faktorer der påvirker målgruppernes uddannelsesvalg

I kortlægningen af, hvilke tiltag der kan anspore flere grundskoleelever og ufaglærte studenter til at vælge ernæringsassistentuddannelsen, er det relevant at have en indledende opmærksomhed på, hvilke faktorer der generelt påvirker unges uddannelsesvalg. Som indgang til at beskrive tilgængelige skriftliggjorte erfaringer med relevante tiltrækningskoncepter, -metoder og -aktiviteter følger derfor først en kort introduktion til baggrundsfaktorer, som har indflydelse på beslutningsprocessen i et generelt perspektiv.

BAGGRUNDSFAKTORER FOR GRUNDSKOLEELEVERS UDDANNELSESVALG

Flertallet af grundskoleelever opfatter gymnasiet som det naturlige valg efter folkeskolen (1-4, 6). Deres valg er bl.a. påvirket af families og venners holdninger (2-3). Undersøgelser viser, at kun en fjerdedel af forældre vil anbefale deres børn at vælge en erhvervsuddannelse (7, 15), og samtidig har flertallet af elever i 8. klasse bestemt sig for at gå i gymnasiet (4). Valget af en erhvervsuddannelse indebærer derfor, at man allerede i folkeskolen er i stand til at træffe et andet valg end din umiddelbare omgangskreds (4).

I sammenhæng til, at gymnasiet bliver det 'naturlige' uddannelsesvalg, sammenligner grundskoleelever ofte erhvervsskoler med gymnasiet. Erhvervsskolerne taber sammenligningen, fordi grundskoleeleverne forbinder dem med udsigten til færre sociale fællesskaber (1,6), mindre begavede elever (1) og færre åbner døre ift. fremtidige uddannelses- og jobmuligheder (1,2)

Det peger på, at mange grundskoleelever mangler viden om, hvad man kan blive med en erhvervsuddannelse (1) og mulighederne for at videreudanne sig (1, 9). Vejledningen i grundskolen har primært karakter af kollektiv vejledning, og grundskoleelever oplever kun i begrænset omfang, at vejledningen bidrager til deres valgproces. En selvstændig faktor for at vælge gymnasiet er, at grundskoleelever oplever, at de dermed kan udskyde den endelige uddannelsesvalg (6).

BAGGRUNDSFAKTORER FOR UFAGLÆRTE STUDENTERS UDDANNELSESVALG

For målgruppen af ufaglærte studenter påvirkes (fra)valget af en erhvervsuddannelse bl.a. af, at erhvervsuddannelse betegnes som en ungdomsuddannelse, og dermed ikke ses som en mulig overbygning til gymnasiet. Samtidig mangler flere i målgruppen viden om, at de har mulighed for at tage en erhvervsuddannelse efter en studentereksamen (1). Endelig spiller følelsen af at have spildt tre år på gymnasiet også ind på tilgangen til erhvervsuddannelser blandt ufaglærte studenter (1).

Mange ufaglærte studenter har i lighed med grundskoleelever en klar forforståelse af erhvervsskoler. De betoner, at erhvervsskoler i mindre grad end både gymnasiet og universitetsuddannelser tilbyder sociale fællesskaber (1), samtidig forbinder de erhvervsskoler med en ulige kønsfordeling, manglende studieture og et lavt fagligt niveau (6).

Udsigten til jobmuligheder påvirker også målgruppens valg om at påbegynde en erhvervsuddannelse. Gymnasieelever har generelt en opfattelse af, at der er gode jobmuligheder med en erhvervsuddannelse. Til gengæld har de et billede af, at lønnen er lav som erhvervsuddannet og at arbejdet er ensformigt og nedslidende uden mulighed for udvikling (1,6).

Tilsvarende grundskoleelever peger det på manglende viden blandt ufaglærte studenter om de muligheder for efter- og videreuddannelse, der er, når man vælger en erhvervsuddannelse (1).

På næste side gives et uddrag af eksempler på identificerede indsatser, der med afsæt i desk researchen er bragt med videre som inputs til de fem fokusgruppeinterviews. De angivne eksempler er de indsatser, som ved kodning har scoret mindst 2 på evidensgrundlag og overførbarhed til ernæringsassistentuddannelsen. I næste kapitel gives et overblik over de indsatser, der gennem fokusgruppeinterviewene er udpeget som mest relevante at arbejde videre med i projektets næste faser.

Passiv beslutningsproces

- Forløb i grundskolen, som fremmer kendskabet til ernæringsassistentuddannelsen og -faget. F.eks. temauge med foodtruck, hvor opgaverne bl.a. indebærer markedsføring af konceptet at lave maden og servere maden (13) Det kan også være i form af valgfagsforløb, fx i kobling til madkundskab (12).
- Virksomhedsbesøg i udskolingen - f.eks. på et hospital, hvor kan eleverne f.eks. både besøge SOSU, køkkenet og portører (9).
- Virksomhedsbesøg på gymnasier med introduktion til både uddannelse og arbejde (1).
- Styrkede attraktive sociale miljøer på uddannelsen, fx gennem sociale aktiviteter som velorganiseret introduktionsforløb til nye elever, trygheds- og tilhørsforholdsfremmende arrangementer samt evt. studieture (9, 10).
- Målrettede indsatser på sociale medier (1), fx TikTok kampagne (11)
- Samarbejde mellem erhvervsskoler og gymnasier mhp. at fremme kendskab og interesse for erhvervsuddannelser blandt studenter - fx gennem tonede valgfagsforløb (1).
- Kombinationsforløb mhp. at give eleverne i FGU mulighed for at gøre sig erfaringer med en specifik uddannelse og med det sociale og faglige læringsmiljø på EUD (2).

Aktiv beslutningsproces

- Etablering af let tilgængelige brobygningsforløb målrettet folkeskole- og efterskoleelever (9).
- Synliggørelse af erhvervsuddannelser ved uddannelsesaftener og karriere- og erhvervsmesser (9).
- Virksomhedsbesøg i udskolingen - f.eks. på et hospital, hvor kan eleverne f.eks. både besøge SOSU, køkkenet og portører (9).
- Virksomhedsbesøg på gymnasier med introduktion til både uddannelse og arbejde (1).
- Styrkelse af skole- og vejledningsmæssig hjælp, hvor specielt unge, som ikke taler så meget med deres forældre, har behovet (9).
- Styrkelse af UU-vejlederes og læreres viden om uddannelsen (9).
- Brug af rollemodeller - fx ift. ufaglærte studenter, hvor rollemodellen selv har en studentereksamen og føler de har haft gavn af den ifm. deres uddannelse (1).
- Styrkede muligheder for specialisering f.eks. gennem valgfag eller tilvalgsordninger (1).
- Synliggørelse af forskellige karriereveje for uddannelsen, herunder muligheder for efteruddannelse (1).
- Styrkelse af vejledning om erhvervsuddannelser på gymnasierne. Særligt på HF uddannelser kan denne indsats med fordel styrkes (14).
- Fritidsjobs for unge som introduktion til fagområdet (18)

Kilder

- (1) Oxford Research (2022), "Afrapportering og idékatalog - Analyse af tiltrækningen af studenter til Metalindustriens Uddannelser"
- (2) Poulsen, S. H., Dyrendal, R., Skovhus, R. B., & Poulsen, B. K. (2024). Afdækning af viden om overgange fra
- (3) FGU til EUD: Bidrag til projektet "Bedre overgange fra FGU til EUD".
- (4) Jensen N., Larsen J. (2023): "En studentereksamen med i værktøjskassen - En sociologisk undersøgelse af unges valg af erhvervsuddannelse efter gymnasiet", Kandidatspeciale Københavns Universitet.
- (5) Danmarks Evalueringsinstitut (2021); "Unges valgproces og start på ungdomsuddannelsen - Unges veje mod ungdomsuddannelse".
- (6) Danmarks Evalueringsinstitut (2021), "Overvejelser om erhvervsuddannelse blandt optagne på videregående uddannelser"
- (7) Epinion & Fagbevægelsens Hovedorganisation (2023), "Fravalget af erhvervsuddannelser blandt unge"
- (8) Wæge M., Kjær J. (2024): "Notat om forældres og unges holdninger til valg af ungdomsuddannelse", Tænk tanken DEA.
- (9) Eilenberg J., Mortensen H., Jensen N., Ploug A., Johannsen A. (2022): "Læringer fra indsatsen rettet mod erhvervsuddannelser", Tænk tanken DEA.
- (10) (10) Rambøll (2018): "Kortlægning - Styrket søgning og gennemførelse af EUD", udarbejdet for styrelsen for undervisning og kvalitet.
- (11) Fagligt Udvalg for Ernæringsassistentuddannelsen (FUE): FUE lancerer kampagne på TikTok (tilgået d. 01/05/2024) <https://www.sevu.dk/fue/fue-lancerer-kampagne-paa-tiktok>
- (12) Magasinet skolen (2024), Lærlinge underviser folkeskoleelever: Skal øge interessen for erhvervsuddannelser <https://magasinet-skolen.dk/artikel/skolen/lrlinge-underviser-folkeskoleelever-skal-ge-interessen-for-erhvervsuddannelser>
- (13) Ritzau (2024), "Faglig stolthed skal trække flere unge til erhvervsuddannelserne"
- (14) Danmarks Evalueringsinstitut (2024): "Erhvervsuddannelser efter gymnasiet - karakteristik af de unge og deres uddannelsesveje"
- (15) Elevplads.dk for arbejdsgivere (tilgået d. 01/05/2024 : "Nyudviklet model: Styrk tiltrækningsindsatsen med viden om de unges beslutningsproces", <https://arbejdsgiver.elevplads.dk/vidensbank/nyudviklet-model-styrk-tiltraekningsindsatsen-med-viden-om-de-unges-beslutningsproces/>
- (16) Uddannelsesstatistik (tilgået d. 18/05/2024): "Ansøgning til erhvervsuddannelser", Børne- og Undervisningsministeriet (set. 18/05/2024) <https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/Topics/27.aspx>
- (17) Oxford Research 2019. *Fremtidens kystfisker: Barrierer og rekrutteringsgrundlag*. Analyse udarbejdet på vegne af Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri Producentorganisation, FSK-PO.
- (18) V.W. Winther & T. Storm (2021) Spire-ordning i horsens kommune - fritidsjobs for unge - til glæde for beboere i plejeboligerne. Oplæg v. Kl's rekrutteringskonference, december 2021

04

Resultater af fokusgruppeinterviews

Kortlægning af tiltag via Opportunity-modellen

RESULTATER FRA FEM REGIONALE FOKUSGRUPPEINTERVIEWS

På baggrund af de fem regionale fokusgruppeinterviews er der udarbejdet en bruttoliste over tiltag, som aktører på tværs af de forskellige arenaer har peget på kan styrke de to målgruppers kendskab til og interesse for ernæringsassistentuddannelsen.

Tiltagene er kategoriseret ud fra faserne i Opportunity-modellen, ligesom de er opdelt efter, om deltagerne har angivet dem som afprøvede eller idéer til tiltag, som forventes at virke. Flere tiltag går igen på tværs af faserne, fordi de vurderes at have en positiv indvirkning på målgruppernes uddannelsesvalg flere steder i valgprocessen. Fx kan brug af TV-spots og kampagner på sociale medier både styrke kendskabet til uddannelsen i den passive beslutningsproces, hvor børn og unge endnu ikke er bevidste om at skule træffe et uddannelsesvalg. Samtidig kan det være et virkemiddel i den direkte tiltrækning af målgrupperne i den aktive valgproces.

Hvert tiltag er kort beskrevet i sammenhæng til de enkelte faser ud fra:

- Målgruppe(r) for tiltaget - hhv. grundskoleelever og/eller ufaglærte studenter
- Fokus i tiltaget
- Aktørgrupper, der er relevante for realisering af tiltaget
(Se aktørgrupper og ikon-forklaring i boksen til højre)

AKTØRER	IKON
Grundskoler & efterskoler	
Forberedende uddannelsestilbud (fx FGU & frie fagskoler)	
Erhvervsskoler med ernæringsassistentudd.	
Vejledningsaktører (fx erhvervsplaymakere & UU-vejledere)	
Virksomheder (inkl. oplæringssteder)	
Elever (fx i grundskolen & på EA-uddannelsen)	
Øvrige aktører (fx Kost & Ernæringsforbund, SKILLS)	

FORKORTELSER

- GSE = Grundskoleelever
- UFS = Ufaglærte studenter

Oversigt over kortlagte tiltag i Opportunity-modellen

PASSIV BESLUTNINGSPROCES		AKTIV BESLUTNINGSPROCES	
Afprøvede	INDIREKTE PÅVIRKNING (PUSH)	DIREKTE TILTRÆKNING (PULL)	DIREKTE PÅVIRKNING (PUSH)
	- Samarbejde om det timeløse fag Uddannelse & Job - Afholdelse af mesterskaber og SKILLS - Madskoler i skoleferier for 4.-6. klasse - Gentagne virksomhedsbesøg - Brobygning for folkeskolelærere - Kompetenceudvikling for madkundskabslærere	- Erhvervsdagen for alle 7. klasser - Elev-for-en-dag for 16+-årige - Fra-student-til-faglært-arrangement på gymnasier - Uddannelsesmesser - Åben-skole-aftener - Samarbejde med jobcentre	- Virksomhedsforlagt undervisning - Trindeling af uddannelsen for faglig bredde - Gentagne vejledning til elever og forældre - Samarbejd om EGU-elever - Samarbejde med jobcentre
Idéer	INDIREKTE PÅVIRKNING (PUSH)	DIREKTE TILTRÆKNING (PULL)	DIREKTE PÅVIRKNING (PUSH)
	- Madkundskabsforløb i 5.-8. klasse (Summer)camps for 13-18 årige - Madlavning som fritidsaktivitet - Talentprogram for elever i erhvervsklasser - TV-spots og kampagner på sociale medier - Ernæringsassistenternes 'Mette Blomsterberg' - Promovering via virksomheder - fx fitnesskæder - Forstør hverdagsanledninger i (dag)institutioner	(Summer)camps for 13-18 årige - Tv-spots og kampagner på sociale medier - Promovering via virksomheder - fx Fitnesskæder - Ernæringsassistenternes 'Mette Blomsterberg' - Fremhæv fordelene ved arbejdsvilkår - Visuel identitet via flot arbejdsuniform - Brobygningsforløb i 8.-9. klasse - Vegetarlinje på ernæringsassistentuddannelsen - Gymnasieprogram - Nyt navn til uddannelsen - Synliggøre karriereveje og muligheder for efter- og videreuddannelse - Synliggøre værdier som appellerer til unge	- Færre skoler med GF for større uddannelsesmiljøer - Lønnet trainee-program i 3-6 mdr. for 16+-årige - Lærepladsgaranti - Lærlingeliga på tværs af skoler og landsdele - Fremhæv fordelene ved arbejdsvilkår - Visuel identitet via flot arbejdsuniform - Gymnasieprogram - Fælles indgang til (ungdoms)uddannelse - Etårig ansættelse før uddannelsesstart med fokus på sprog

Tiltag som understøtter den indirekte påvirkning (push)

PASSIV BESLUTNINGSPROCES

	INDSATSER	FOKUS							
Afprøvede	Samarbejde om det timeløse fag Uddannelse & Job (GSE)	Fx i form af oplæg og øvelsesrul for grundskoleelever fra ernæringsassistentelever og faglærere eller fælles temadag med produktion af sunde snacks til skolernes motionsdag	X	X	X	X	X		X
	Afholdelse af mesterskaber og SKILLS (GSE & UFS)	Mesterskaber og SKILLS skaber synlighed og noget at stræbe mod. Vigtigt at faget indgår i konkurrencer og ikke kun som stand.		X	X	X	X	X	
	Madskoler i skoleferier for 4.-6. klasse (GSE)	Madskoler på lige fod med fodboldskoler i skolernes ferier, fx de tre dage op til påske eller i ydreugerne af skolernes sommerferie.		X	X		X		X
	Gentagne virksomhedsbesøg (GSE & UFS)	Styrk virksomhedsbesøg, fx gennem adoptionsklasser, med mulighed for aktiv deltagelse. Start i de små klasser.	X			X	X		X
	Brobygning for folkeskolelærere (GSE)	Udvid folkeskolelæreres kendskab til uddannelsen gennem brobygning på erhvervsskole.	X	X					
	Kompetenceudvikling for madkundskabslærere (GSE)	Styrk broen til ernæringsassistentuddannelsen gennem kompetenceudvikling af madkundskabslærere.	X	X					X
Idéer	Madkundskabsforløb i 5.-8. klasse (GSE)	Læringskoncept ud fra faglige mål, hvor ernæringsassistenter/-elever forestår undervisning i madkundskabsforløb i grundskolen.	X	X	X		X		
	(Summer)camps for 13-18 årige (GSE & UFS)	Camps på erhvervsskoler med skolehjem med fokus på fællesskabsoplevelser i madlavning.	X	X	X	X	X		X
	Madlavning som fritidsaktivitet (GSE)	Tilbud om madlavning som fritidsaktivitet for børn og unge i grundskolen	X	X	X			X	X
	Talentprogram for elever i erhvervsklasser (GSE)	Samarbejde ml. erhvervsklasser, erhvervsskoler og madskoler om særligt talentfulde elever i erhvervsklasser i grundskolen.	X	X		X	X	X	X
	TV-spots og kampagner på sociale medier (GSE & UFS)	Branding af faget på sociale medier og TV - fx med inspiration fra 'Hva' FAQ er en transportbetjent'.						X	X
	Ernæringsassistenternes 'Mette Blomsterberg' (GSE & UFS)	Skab tydelige forbilleder for faget, som kan blive et ansigt ud ad til lighed med Mette Blomsterberg.						X	X

Tiltag som understøtter den indirekte påvirkning (push)

PASSIV BESLUTNINGSPROCES

Idéer

INDSATSER	FOKUS							
Promovering via virksomheder - fx fitnesskæder (GSE & UFS)	Samarbejder med større virksomheder, fx fitnesskæder, for at sætte fokus på fagets relevans.						X	X
Forstør hverdagsanledninger i (dag)institutioner (GSE)	Børn møder fx ernæringsassistenter i deres institution, men kender dem som 'Rikke, der laver mad' - brug anledningen til at skabe kendskab til faget.					X	X	X

Tiltag som understøtter den direkte tiltrækning (pull)

AKTIV BESLUTNINGSPROCES

	INDSATSER	FOKUS							
Afprøvede	Erhvervsdagen for alle 7. klasser (GSE)	Fast tilbagevendende dag på lige fod med motionsdagen, hvor elever i 7. får kendskab til erhvervs- og uddannelsesmuligheder.	X	X	X		X		X
	Elev-for-en-dag for 16+-årige (UFS)	Fem fredage i løbet af et år, hvor mulige elever kan komme ‘fra gaden’ og prøve fag og skole af. Sker bl.a. i samarbejde med jobcenter.		X	X	X	X		X
	Fra-student-til-faglært-arrangement på gymnasier (UFS)	Afholdelse af messe på gymnasier i samarbejde mellem erhvervsskole og virksomheder.		X	X		X		X
	Uddannelsesmesser (GSE & UFS)	Giver mulighed for at skabe kendskab til uddannelsen i et bredt forum. Prioriter ‘levende’ stande med aktiviteter.		X	X			X	X
	Åben-skole-aftener (GSE & UFS)	Erhvervsskoler og virksomheder går sammen om at invitere ind og vise faget - både målrettet mulige elever og forældre.		X	X				X
	Samarbejde med jobcentre (UFS)	Samarbejd med jobcentre om at udbrede kendskab til uddannelsen til ledige.		X			X	X	
Idéer	(Summer)camps for 13-18 årige (GSE & UFS)	Camps på erhvervsskoler med skolehjem med fokus på fællesskabsoplevelser i madlavning.	X	X	X	X	X	X	X
	Tv-spots og kampagner på sociale medier (GSE & UFS)	Branding af faget på sociale medier og TV - fx med inspiration fra ‘Hva’ FAQ er en transportbetjent’.						X	X
	Promovering via virksomheder - fx Fitnesskæder (GSE & UFS)	Samarbejder med større virksomheder, fx fitnesskæder, for at sætte fokus på fagets relevans.						X	X
	Ernæringsassistenternes ‘Mette Blomsterberg’ (GSE & UFS)	Skab tydelige forbilleder for faget, som kan blive et ansigt ud ad til i lighed med Mette Blomsterberg.						X	X
	Fremhæv fordelene ved arbejdsvilkår (GSE & UFS)	Sæt fokus på muligheden for gode arbejdstider, store arbejdsfællesskaber, anvendelig viden i egen hverdag, praktikophold i udlandet.					X	X	X
	Visuel identitet via flot arbejdsuniform (GSE & UFS)	Skab appel til unge gennem arbejdstøj, de kan se sig selv i.			X		X	X	X
	Rollemodelkorps (GSE & UFS)	Etabler et rollemodelkorps, som fx kan brande uddannelsen på messer & sociale medier.		X	X		X	X	X

Tiltag som understøtter den direkte tiltrækning (pull)

AKTIV BESLUTNINGSPROCES

Idéer	INDSATSER	FOKUS							
	Dyrk præstationsmad i uddannelsen (GSE & UFS)	Brand uddannelsen på muligheden for at arbejde med præstationsmad - fx indenfor elitesportsverdenen.		X			X	X	X
	Brobygningsforløb i 8.-9. klasse (GSE)	Inkluder ernæringsassistentuddannelsen i obligatorisk brobygning for 8. og 9. klasse.	X	X	X		X	X	
	Vegetarlinje på ernæringsassistentuddannelsen (GSE & UFS)	Udbyd en vegetarlinje på uddannelsen, som arbejder målrettet med bæredygtighed og klimamål.		X				X	X
	Gymnasieprogram (UFS)	Udbyd et gymnasieprogram, hvor studenter starter direkte på HF med lærepladsaftale.		X				X	X
	Nyt navn til ernæringsassistentuddannelsen (GSE & UFS)	Ændr navnet, så assistent ikke indgår - fx til ernæringsspecialist		X	X			X	X
	Overbygning i (køkken)ledelse til uddannelsen (GSE & UFS)	Udbyd en overbygning til uddannelsen med fokus på ledelse og økonomi ift. at varetage rollen som køkkenleder.		X				X	X
	Synliggørelse af værdier som appellerer til unge (GSE & UFS)	En tydeligere italesættelse af værdier som appellerer til de unge		X	X				
	Synliggøre karriereveje og muligheder for efter- og videreuddannelse	Synliggøre karriereveje og muligheder for efter- og videreuddannelse		X	X				

Tiltag som understøtter den direkte påvirkning (push)

AKTIV BESLUTNINGSPROCES

INDSATSER		 									
Afprøvede	Virksomhedsforlagt undervisning (GSE & UFS)	Indtænk virksomhedsforlagt undervisning i grundskole og forberedende uddannelsestilbud for at underbygge valgprocessen.	X	X		X	X				X
	Trindeling af uddannelsen for faglig bredde (GSE & UFS)	Trindeling i lighed med den tidligere inddeling i hjælper og assistent, vil give flere mulighed for at kunne tilgå og gennemføre uddannelsen.		X			X		X		
	Gentagne vejledning til elever og forældre (GSE)	Gentagne vejledning af elever og forældre i grundskole og forberedende uddannelsestilbud med besvarelse af spørgeskema før og efter for at styrke vejlederens kendskab til den enkelte.	X			X	X				
	Samarbejd om EGU-elever (GSE)	Sikr gode overgange fra EGU til ernæringsassistentuddannelsen.		X		X	X				X
	Samarbejde med jobcentre (UFS)	Samarbejd med jobcentre om at udbrede kendskab til uddannelsen til ledige.		X			X		X		
Idéer	Færre skoler med GF for større uddannelsesmiljøer (GSE & UFS)	Færre erhvervsskoler med grundforløb vil give større uddannelsesmiljøer med mulighed for at styrke det sociale.		X						X	
	Lønnet trainee-program i 3-6 mdr. for 16+-årige (UFS)	Lønnet virksomhedspraktik, svarende til elevløn, 25 timer ugentligt i op til 6 mdr. giver mulighed for at prøve faget af inden.								X	X
	Lærepladsgaranti (GSE & UFS)	Samarbejdsaftaler med faste virksomheder for at tilbyde lærepladsgaranti - evt. fremryk lærepladsaftale, så den indgås ved opstart på GF2.		X						X	X
	Lærlingeliga på tværs af skoler og landsdele (GSE & UFS)	Lærlingeliga giver mulighed for at mødes på tværs af skoler og landsdele og styrker muligheden for identifikation.		X	X					X	X
	Fremhæv fordelene ved arbejdsvilkår (GSE & UFS)	Sæt fokus på muligheden for gode arbejdstider, store arbejdsfællesskaber, anvendelig viden i egen hverdag, praktikophold i udlandet.					X		X	X	X
	Visuel identitet via flot arbejdsuniform (GSE & UFS)	Skab appel til unge gennem arbejdstøj, de kan se sig selv i.			X		X		X	X	X
	Gymnasieprogram (UFS)	Udbyd et gymnasieprogram, hvor studenter starter direkte på HF med lærepladsaftale.		X						X	X

Tiltag som understøtter den direkte påvirkning (push)

AKTIV BESLUTNINGSPROCES

Idéer	INDSATSER								
	Fælles indgang til (ungdoms)uddannelse (GSE & UFS)	Fælles indgang til (ungdoms)uddannelser, så valget om gymnasie eller erhvervsuddannelse træffes pba. et fælles introforløb.	x				x	x	
	Overbygning i (køkken)ledelse til uddannelsen (GSE & UFS)	Udbyd en overbygning til uddannelsen med fokus på ledelse og økonomi ift. at varetage rollen som køkkenleder.	x					x	x
	Etårig ansættelse før uddannelsesstart med fokus på sprog	Ansættelse i op til et år som køkkenmedhjælper forud for studiestart med fokus på sprog- og kulturtilenelse.	x			x	x		x

Kvalitativt robusthedstjek

UDVALGTE TILTAG

Ved hvert fokusgruppeinterview har deltagerne gennemført et kvalitativt robusthedstjek af 1-2 tiltag ud fra følgende parametre:

- Hvorfor virker tiltaget?
- Hvilke rammer og ressourcer kræver tiltaget?
- I hvilken grad kan tiltaget overføres til andre rammer?

Figuren nedenfor viser de tiltag, som deltagerne har udvalgt og arbejdet med i det kvalitative robusthedstjek. Dette tages med som input til aktørpanelets videre arbejde med prioritering, videreudvikling og afprøvning af 2-3 udvalgte indsatser

carelinkgruppen

Sammen om bedre velfærd